

SUPPLEMENT
TO THE
BOMBAY GOVERNMENT GAZETTE.

Published by Authority.

MONDAY, 22ND DECEMBER 1862.

PROCEEDINGS OF THE LEGISLATIVE DEPARTMENT, BOMBAY.

मुंबई येथील लेजिस्लेटिव खात्यांत चाललेले कामांचें प्रोसिडिंगा.

बंदे गान आलीनबाब मुस्तताब हजरत आनरबल गवरनर साहेब यासादूर जंजिरे मुंबई यांचे कायदे करण्याविषयींचे कौन्सिलाचे सिलेक्ट कमिटीच्या खातीं लिहिलेला रिपोर्ट व त्या कमिटीने फेरफार केलेला आक्टाच्या मसुदा सर्व लोकांस जाहीर होण्यासाठीं प्रसिध्द केला असे.

“हिंदुस्थानच्या आपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयींचा कायदा आहे त्या अन्यये शिक्षा करण्या योग्य असे कित्येक गुन्ह्यांच्या इन्साफ करण्याचा अधिकार ताब्यांतील माजिस्ट्रेटास सोंपण्याची सुबत्तारी माजिस्ट्रेटास देण्याविषयींचे; आणि हिंदुस्थानच्या आपराध्यांस शिक्षा करण्या विषयींचा कायदा आहे त्याचे १४ वे याबेंतलिहिलेले कित्येक हलके गुन्ह्यांच्या इन्साफ करण्याचा अधिकार डिस्ट्रिक्ट पोलीस अंमलदारांस देण्याविषयींचे, आक्टाचे मसुद्याच्या” विचार करून रिपोर्ट करण्यासाठीं नेमलेले सिलेक्ट कमिटीच्या रिपोर्ट.

यामसुद्याच्या कमिटीने योग्य रितीने विचार केला आणि तांत “डिस्ट्रिक्ट पोलीस अंमलदार” या शब्दाबद्दल “दुसरे वर्गातील ताब्यांतला माजिस्ट्रेट” हे शब्द दाखल करून मसुद्याप्रमाणे आक्ट ठरवावा इतकेंच त्यांचें म्हणणें आहे.

(सही) विलियम एडवर्ड फ्रियर.

” विलियम आर मान्सफील्ड.

” आर्चीबाल्ड डेविड राबर्टसन.

मुकाम जंजिरे मुंबई,
तारीख १५ माहे डिसेंबर सन १८६२.

हिंदुस्थानच्या अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयीच्या कायदा आहे त्या अन्वये शिक्षा करण्या योग्य असे कित्येक गुन्हांच्या इन्साफ करण्याच्या अधिकार ताब्यांतलील माजिस्ट्रेटांस सोंपण्याची मुरवत्यारी माजिस्ट्रेटांस देण्याविषयीचे आणि हिंदुस्थानच्या अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयीच्या कायदा आहे त्याचे १४ वे बाबेंत लिहिलेले कित्येक हलके गुन्हांच्या इन्साफ करण्याच्या अधिकार डिस्ट्रिक्ट पोलिस अंमलदारांस देण्याविषयीचे आक्टाच्या मसुदा.

उद्देश.

फौजदारी काम चालविण्याचे शीतीविषयीचे कायद्यावरून जे अधिकार माजिस्ट्रेटांस व पहिले वर्गीतील ताब्यांतल्या माजिस्ट्रेटांस दिले आहेत ते, या इलाक्यांत जिल्हे फार मोठे आहेत यामुळे, कोणतेही माजिस्ट्रेटाने चालवावे हें योग्य आहे; आणि हिंदुस्थानच्या अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयीच्या कायदा आहे त्याचे १४ वे बाबेंत सांगितलेले कित्येक हलके गुन्हांच्या इन्साफ करण्याच्या अधिकार दुसरे वर्गीतील ताब्यांतल्या माजिस्ट्रेटांस असावा हें योग्य आहे यास्तव रवाली लिहिल्या प्रमाणे ठरविलें आहे:—

हिंदुस्थानच्या अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयीच्या कायदा आहे त्याचे १२ वे व १४ वे बाबी अन्वये कित्येक गुन्हांच्या इन्साफ करण्याच्या अधिकार दुसरे वर्गीतील ताब्यांतल्या माजिस्ट्रेटांस देण्यास जिल्ह्याच्या माजिस्ट्रेट मुरवत्यार आहे.

१. हिंदुस्थानच्या अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयीच्या कायदा आहे त्याचे १२ वे बाबी अन्वये कोणतेही गुन्हांच्या इन्साफ करण्याच्या अधिकार आणि ज्या गुन्हांचे शिक्षेची इयत्ता त्याच कायद्याचे १४ वे बाबी अन्वये पराकाष्ठा, ६ महिने कैद ठरविली आहे त्या गुन्हांच्या इन्साफ करण्याच्या अधिकार दुसरे वर्गीतील ताब्यांतल्या माजिस्ट्रेटांस देण्यास जिल्ह्याच्या माजिस्ट्रेट मुरवत्यार आहे. परंतु असे ठरविलें आहे की शिक्षा ठरविण्या बाबद दुसरे वर्गीतील ताब्यांतल्या माजिस्ट्रेटाच्या अधिकार फौजदारी काम चालविण्याचे शीतीविषयीचे कायद्याचे २२ वे कलमांत लिहिला आहे त्या अधिकाराहून अधिक अधिकार त्याणी चालवूं नये.

हिंदुस्थानच्या अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयीचे कायद्याचे २७७ वे, व २७९ वे, व २८३ वे, व २८९ वे, व २९० वे कलमांत सांगितलेले गुन्हांच्या इन्साफ करण्याच्या अधिकार दुसरे वर्गीतील ताब्यांतल्या माजिस्ट्रेटांस आहे.

२. हिंदुस्थानच्या अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयीच्या कायदा आहे त्याचे २७७ वे, व २७९ वे, व २८३ वे, व २८९ वे, व २९० वे कलमांत सांगितलेले गुन्हांच्या इन्साफ करण्याच्या अधिकार दुसरे वर्गीतील ताब्यांतल्या माजिस्ट्रेटांस आहे आणि फौजदारी काम चालविण्याचे शीतीविषयीचे कायद्यांत कोणताही उलट ठराव असला तथापि आपले मामूल अधिकाराचे इयत्ते पर्यंत सर्व गुन्हा बदल शिक्षेचा ठराव करण्याच्या अधिकारही त्यांस आहे.

(True Translation)

VENAYEK WASSOODEW,

Oriental Translator to Government.

મુંજઈનાં લેલુ સૂતે દિવ ખાતામાં ચાલે- લાં કામનું પ્રોસિડિંગ.

જંદેગાન આલી નવાજ મુસ્તેતાજ હનરત આનરજલ ગાવરનર સાહેબ
જાહાદુર નંભુરે મુંજઈની કાયદા તથા કાનુનો કરનારી કૌન્સિલની સિલે ફટ
કમિટીનો હેઠળ લખેલો રિપોર્ટ તથા તે કમિટીએ ફેરફાર કરેલા આક્ટનો મસુ-
દો સર્વે લોકોને જાહેર થવા સાડ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

“હિંદુસ્થાનના ફોનદારી કાયદા પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક કેટલાએક ગુન્હાનો
ઈન્સાફ કરવાનો અધિકાર તાજામાંનાં માનિસ્ટ્રેટને સોંપવાની મુખત્યારી આપવા
જાજતના તથા હિંદુસ્થાનના ફોનદારી કાયદાના વજ માં જાજમાં લખેલાં કેટલાએક
હુલકા ગુન્હાનો ઈન્સાફ કરવાનો અધિકાર ડિસ્ટ્રિક્ટ પોલિસ અંમલદારોને
આપવા જાજતના આક્ટના મસુદાનો” ચિચાર કરવા સાડ નેમેલી સિલે ફટ
કમિટીનો રિપોર્ટ.

આ મસુદાનો કમિટીએ યોગ્ય રીતે ચિચાર કર્યો અને તેમાં “ડિસ્ટ્રિક્ટ પોલિસ અંમલદારો
એ શબ્દોને બદલે “જીન્ન વગિતા તાજામાંના માનિસ્ટ્રેટ” એ શબ્દો દાખલ કરીને મસુદા પ્રમાણે
આક્ટ ઠરાવવો એટલું જ તેનું કેહેવું છે.

(સફી) વિલિયમ એડવર્ડ ક્રિયર.

મુકામ નંભુરે મુંજઈ,

” વિલિયમ આર માન્સફીલ્ડ.

તારીખ ચપ્તમાઈ સેંજર સન ૧૮૬૨ ઈસવી.

” આર્ચિબાલ્ડ એલિ રાબર્ટસન.

હિંદુસ્થાનના ફોનદારી કાયદા પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક કેટલાએક ગુન્હાનો ઈન્-
સાફ કરવાનો અધિકાર તાજામાંનાં માનિસ્ટ્રેટને સોંપવાની મુખત્યારી આ-
પવા જાજતના તથા હિંદુસ્થાનના ફોનદારી કાયદાના વજ માં જાજમાં
લખેલા કેટલાએક હુલકા ગુન્હાનો ઈન્સાફ કરવાનો અધિકાર ડિસ્ટ્રિક્ટ
પોલિસ અંમલદારોને આપવા જાજતના આક્ટનો મસુદો.

ફોનદારી કામ ચલાવવાની રીત જાજતના કાયદા ઉપરથી ને અધિ-
દાર માનિસ્ટ્રેટને તથા પેહેલાગિના તાજામાંના માનિસ્ટ્રેટને આપ્યો છે તે આઈલાકના બિજ્ઞા
છણાદ્દો છે તેથી ફરકોઈ માનિસ્ટ્રેટ ચલાવવો એ યોગ્ય છે અને હિંદુસ્થાનના ફોનદારી
કાયદાના વજ માં જાજમાં કેટલા કેટલાએક હુલકા ગુન્હાનો ઈન્સાફ કરવાનો

— બહેશ.

અધિકાર જીન્ન વર્ગના તાજામાંહેના માનિસ્ટ્રેટને આપવો યોગ્ય છે વાસ્તે ફેર-
જા લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે:-

હિંદુસ્થાનના ફોનદારી કાય-
દાના ૧૭ મા તથા ૧૪ મા બાબત
પ્રમાણે કેટલાયેક ગુન્હાનો ઈન્-
સાફ કરવાનો અધિકાર જીન્ન
વર્ગના તાજામાંના માનિસ્ટ્રે-
ટને આપવાને નિજ્જાનો માનિ-
સ્ટ્રેટ મુબત્તયાર છે.

૧. હિંદુસ્થાનના ફોનદારી કાયદાના ૧૭ માં બાબત પ્રમાણે ફર ફોઈ ગુ-
ન્હાનો ઈન્સાફ કરવાનો અધિકાર અને ને ગુન્હાની શિક્ષાની મર્યાદા તેન કાય-
દાના ૧૪ મા બાબત પ્રમાણે પણ માં પણ હુ મફિનની કેદ ઠરાવી છે તે ગુન્હાનો
ઈન્સાફ કરવાનો અધિકાર જીન્ન વર્ગના તાજામાંના માનિસ્ટ્રેટને આપવાને
નિજ્જાનો માનિસ્ટ્રેટ મુબત્તયાર છે. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે શિક્ષા ઠરાવવા બાબત
જીન્ન વર્ગના તાજામાંના માનિસ્ટ્રેટનો અધિકાર ફોનદારી કામ ચલાવવાની
રીત બાબતના કાયદાની ૨૨ મી કલમમાં લખ્યો છે તે અધિકારથી વધતો
અધિકાર તેણે ચલાવવો નહીં.

હિંદુસ્થાનના ફોનદારી કાય-
દાની ૨૭ મી તથા ૨૭ મી
તથા ૨૮ મી તથા ૨૮ મી
તથા ૨૮ મી કલમમાં ફેર
ગુન્હાનો ઈન્સાફ કરવાનો અ-
ધિકાર જીન્ન વર્ગના તાજામાં-
હેના માનિસ્ટ્રેટને છે.

૨. હિંદુસ્થાનના ફોનદારી કાયદાની ૨૭ મી તથા ૨૭ મી તથા
૨૮ મી તથા ૨૮ મી તથા ૨૮ મી કલમમાં ફેર ગુન્હાનો ઈન્સાફ
કરવાનો અધિકાર જીન્ન વર્ગના તાજામાંહેના માનિસ્ટ્રેટને છે અને ફોનદારી
કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદામાં કેઈ ઉજટો ઠરાવ ફો તે પણ
પોતાના મામૂલ અધિકારની મર્યાદા જગી સદરહુ ગુન્હા બાબત શિક્ષા-
નો ઠરાવ કરવાનો અધિકાર પણ તેઓને છે.

(True Translation)

VENAYEK WASSOODEW,
Oriental Translator to Government.

ముంబయి లేబిస్ట్రేటివ డి పార్ట్ మెంట్ సొల్యి నడచుతూ కేలన గళ్ళ

హైబిడింగ్స్.

బందిగాన ఆట నవాబు ముస్తాబాబు దుబరల్ ఆనరబుల గవర్నర సాహిబు బాకుర్ దూర జంజిరి ముంబయి యివర కానూ, వకాయదీ మాడువబాబు కుంస కుబన బిశిష్ట కమిషి యవర కేళ్ళి బరదిరు వరిమోజ్ హాం గూ అకమిషి యవరు ఫీర ఫార మాడిదాదా అక్బీన మసూదీ కవర గూ బూదిర అగవదర వద్దిర్ ప్రసిద్ధ మాదల్ల ప్టిరు త్రచి.

“బిందుస్థానద అవరాధి గళ్ళి శిక్షిసువ బాబు ఆ నకాయదీద అన్వయ శిక్షిస అక్కి-యోగ్రనావద్దాగురు వంథా కేలవు గుడ్డి గళ్ళ యిస సాఫ్ మాడువ విషయదల్ల లాజియోగ్ గిన మా జిస్ట్రేటివ రిగి అక్టావిసువ విషయదల్ల మాజిస్ట్రేటివ రిగి అబలా రియన్సు ము మాడువ బాబు మత్తు బిందుస్థానద అవరాధి గళ్ళి శిక్షిసువ బాబు ఆ నకాయదీద గళ నే బాబి సొల్యి వివరిసోనా థా థాద్దాగురు వ యేనకి కళ్ళి గుడ్డి గళ్ళ యిస సాఫ్ మాడువ బిగి దిప్తిష్ట మోతన అమలదార రిగి అధికార వన్సు ము మాడువ బాబు, అక్కిన మసూదీ య “విబ్రార మాడి రిమోజ్ హాం మాడువ బిగి నేమిసల్ల ప్టిద్దా బిశిష్ట కమిషి యవర రిమోజ్ హాం.

యోమసూదీ బాబు ఆ యల్ల కమిషి యవరు యోగ్రనాగి విబ్రార మాడిదరు. మత్తు అదసొగ్గి “దిప్తిష్ట మోతన అమలదార” యంబ శబ్ద గళ్ళ బదలగి “యరద నేల వగద లాజి యోగ్ గిన మాజిస్ట్రేటివ” యంబ శబ్ద గళ్ళ న్ను దాబలు మాడి మసూదీ యంలే అన్వయ రాలుగు కక్కుద్ది బదాగి నదరకూ కమిషి యవర అంజో ౧ విరుత్తచి.

ముక్తా మజంజిరి ముంబయి.

లాజియంగ్ మాడి దిసేంబర నవంబ్ర యిసద

(గతు: విలయమ యదవదాప్తయర.

“ విలయమ లిర మాన్త ఫిల్లి.

“ అజిర బాల్ల దేవిదాబునన.

బిందుస్థానద అవరాధి గళ్ళి శిక్షిసువ బాబు ఆ నకాయదీద అన్వయ శిక్షిస అక్కి-యోగ్రనావద్దాగురు వంథా యేనకి గుడ్డి గళ్ళ యిస సాఫ్ మాడువ విషయదల్ల లాజియోగ్ గిన మా జిస్ట్రేటివ రిగి అక్టావిసువ విషయదల్ల మాజిస్ట్రేటివ రిగి అబలా రియన్సు ము మాడువ బాబు మత్తు బిందుస్థానద అవరాధి గళ్ళి శిక్షిసువ బాబు ఆ నకాయదీద గళ నే బాబి సొల్యి వివరిసోనా థా థాద్దాగురు వ యేనకి కళ్ళి గుడ్డి గళ్ళ యిస సాఫ్ మాడువ బిగి దిప్తిష్ట మోతన అమలదార రిగి అధికార వన్సు ము మాడువ బాబు అక్కిన మసూదీ.

యోయి లాజియోగ్ గిన బిశిష్ట గళ్ళ బక గుడ్డి దదాదద్దాగురు వద్ద

కట్టిశ.

ॐ వశో జదారిశీలననదినువ వద్దతి వివయ దకాయపద మేలం వ
మాజిస్త్రీ పనిగి కాం గూం దనే ప్రతి సబాదికే ప మాజిస్త్రీ పనిగి కా-
దోలాగిరు వంథా అధికారవన్న యావమా జిస్త్రీ పనా వశానదిన్ బ-
కుదేం బువదు యుక్త వాగికు వద్దం ద లూ, మత్తు, బింబు స్థా నద అమ-
రాధి గళగి శిక్షిసువ బాబు ఆనకాయదే దం గనే బాబు సో శ్శి వివరిసోలా
దంథాద్దగిరు వయోవశోసాధారణ వాదశు శ్శి గళయి నసాఫ్ మాదు వవి వ్యయ-
దల్లి యరనే ప్రతి సబాదికే ప మాజిస్త్రీ పనిగి అధికార పరతత్వదు-
యత్తు వాగిరు వద్దం ద లూ, శిస్త్రీ గువదే నేం దశి.

బింబు స్థానద అమరాధి గ-
ళగి శిక్షిసువ బాబు కాం -
దేదం గనే కాం గూం దనే బాబు
గళ అస్థయ జిక్షి వమా జిస్త్రీ ప-
న యరదనే ప్రతి సబాదికే ప
మాజిస్త్రీ పనిగి యోవశో గుప్తగ
యనసాఫ్ మాదు వవి వ్యయదల్లి
అల్లి వివరికుదు.

ॐ బింబు స్థానద అమరాధి గళగి శిక్షిసువ బాబు కాం దేదం గ-
నే బాబు న అస్థయ యరదనే ప్రతి సబాదికే ప మాజిస్త్రీ పనిగి,
యావ గుప్త గళ బాబు తాదరూ యి నసాఫ్ మాదు వవి వ్యయదల్లి తానూ
నదరరూ కాం దేదం గనే బాబు న అస్థయ యావ గుప్త గళ బాబు తాదరూ
శిక్షిసువ వద్దతి అరుతింగళగి మిర దిద్దగిరు త్రాసో అంధ గుప్త
గళయి నసాఫ్ మాదు వవి వ్యయదల్లి జిక్షి వ మా జిస్త్రీ పను అల్లి
పి న బిరుదు. వగంతు దం గతకాయ పి అదల్లి, యరదనే ప్రతి సబాదికే
నే ప మాజిస్త్రీ పను, తనిగి ఫో జదారిశీలన నదినువ వద్దతి వివయ
దకాయదే దం గనే బాబు సో శ్శి తకాయము వ బాబు ఆ-యల్లి
యరువ అధికార వయోవశోసాధారణ వాదశు నదినువ మాదు.

బింబు స్థానద అమరాధి
గళగి శిక్షిసువ బాబు కాం -
దేదం గనే కాం గూం దనే బాబు
గళ అస్థయ జిక్షి వమా జిస్త్రీ ప-
న యరదనే ప్రతి సబాదికే ప
మాజిస్త్రీ పనిగి యోవశో గుప్తగ
యనసాఫ్ మాదు వవి వ్యయదల్లి
అల్లి వివరికుదు.

— బింబు స్థానద అమరాధి గళగి శిక్షిసువ బాబు కాం దేదం గ-
నే బాబు న అస్థయ యరదనే ప్రతి సబాదికే ప మాజిస్త్రీ పనిగి, యావ
గుప్త గళ బాబు తాదరూ యి నసాఫ్ మాదు వవి వ్యయదల్లి తానూ
నదరరూ కాం దేదం గనే బాబు న అస్థయ యావ గుప్త గళ బాబు తాదరూ
శిక్షిసువ వద్దతి అరుతింగళగి మిర దిద్దగిరు త్రాసో అంధ గుప్త
గళయి నసాఫ్ మాదు వవి వ్యయదల్లి జిక్షి వ మా జిస్త్రీ పను అల్లి
పి న బిరుదు. వగంతు దం గతకాయ పి అదల్లి, యరదనే ప్రతి సబాదికే
నే ప మాజిస్త్రీ పను, తనిగి ఫో జదారిశీలన నదినువ వద్దతి వివయ
దకాయదే దం గనే బాబు సో శ్శి తకాయము వ బాబు ఆ-యల్లి
యరువ అధికార వయోవశోసాధారణ వాదశు నదినువ మాదు.

(True Translation)

VENAYEK WASSOODEW,

Oriental Translator to Government.

जमीनदारांचे जमिनीचे हद्दींतील पोलीस त्यांचे स्वाधीन करण्याविषयींचे आक्टाचे मसुद्याच्या विन्यास करून रिपोर्ट करण्याविषयीं नेमलेले सिक्वेस्ट कमिटीच्या रिपोर्ट.

असल मसुद्याचें सदर होतें त्यांत त्या मसुद्याच्या उद्देश बरोबर लिहिला नाहीं असें कमिटीचे नजरेस येतें जमीनदारांचे जमिनीचे हद्दींतील पोलीस त्यांचे स्वाधीन करणें इतकाच त्या मसुद्याच्या हेतु आहे असें नाहीं परंतु कांहीं शर्तीनिशीं माजिस्ट्रेटाच्या अधिकारही त्यांस देण्याच्या हेतु त्या मसुद्याच्या आहे यास्तव आक्टाचे सदरांत त्या प्रमाणें मजकूर वाढविला आहे.

इतर माजिस्ट्रेटांचे कोर्टांत काम चालविण्याची जी रीति आहे त्या रीति पासून माजिस्ट्रेटाचे अधिकार चालविणारे जमीनदारांचे कोर्टांतील काम चालविण्याची रीत मुख्य मुख्य गोष्टींविषयीं भिन्न नसावी असें कमिटीस वाटतें इतर माजिस्ट्रेटांचे कोर्टांत काम चालविण्याची रीति आहे त्या रीतीहून अधिक सुलभरीतीनें जमीनदारांचे कोर्टांत काम चालवूं देणें योग्य आहे म्हणून उद्देशांत जो मजकूर आहे तो काढून टाकला आहे आणि या मसुद्यांतील ज्या ज्या रकमेवरून काम चालविण्याची रीत भिन्न प्रकारची होती त्या त्या रकमाही काढून टाकल्या आहेत.

या आक्टावरून जमीनदारांस जे अधिकार द्यावयाचे ते १ ले कलमांत फेरफार करून पूर्वीं पैक्षां अधिक स्पष्ट लिहिले आहेत. आपले जमिनींतील गांवचे पोलीसावर सन १७२७ चे १५ वे कायद्यावरून जमीनदारांस जो अधिकार पूर्वीं होता तो संपूर्ण अधिकार आतां त्यांस १ ले व ५ वे कलमावरून मिळेल आणि आली कडे डिस्ट्रिक्ट पोलीस स्थापलें आहे त्या पोलीसानें सदर हद्दीं काम करणें जरूर किंवा उपयोगाचें असेल तेव्हां त्या पोलीसास तेथें काम करण्यास ही हरकत राहणार नाहीं. कायद्याप्रमाणें स्थापलेले पोलीसास काम करण्यांत हरकत न होई असें करणें जरूर आणि जमीनदार शून्यचत न होत असेंही करणें जरूर यास्तव या सुधारलेले मसुद्यांत काम करण्याची पूर्ती मोकळीक पोलीसास दिली आहे परंतु जमीनदारांचे हुकुमतीचे स्थलसीमेंत ते काम करीत असतील तेव्हां त्यांस जमीनदारांच्या माजिस्ट्रेटाच्या अधिकार लागू आहे असें ठरविलें आहे.

मूळचे मसुद्यांत मनुष्यांस अटका चून ठेवण्याची सुरवतारी जमीनदारांस होती ती काढण्यासाठीं ७ वे कलमाचे ४ थे रकमेंत फेरफार केला आहे. या प्रकारचे विषयावर आली कडे जे कायदे झाले आहेत त्यांस अनुसरून हें कलम असण्यासाठीं हा फेरफार करणें अवश्य आहे.

ज्या हलके गुन्ह्यांच्या इनसाफ करण्याच्या अधिकार जमीनदार माजिस्ट्रेटास दिला आहे तसे गुन्हा बदल ज्या सुदतींत त्या कडे फिर्याद केली पाहिजे ती सुदत २ वे कलमांत तीन महिने होती ती एक महिना ठरविली आहे. केवळ अराचतीनें किंवा इतर वाईट हेतूनें शुल्लक बाबतींत फौजदारींत फिर्याद करण्याचें या फेरफारावरून कोहीं कमी होईल असें कमिटीस वाटतें.

१० वे कलम सुलभ केलें आहे आणि जमीनदार माजिस्ट्रेटाचें दफतर तपासण्याच्या अधिकार जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटास मात्र दिला आहे.

सनद द्यावयाची तिच्या नमुना ३३. परिशिष्टांत लिहिला आहे त्यांत मसुद्यांत फेरफार केला त्या प्रमाणें फेरफार केला आहे आणि जुडीशियल खात्यांतील सेक्रेटरी याणें सरकारच्या एजंट ह्याणून जी सनद द्यावयाची ती जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटानें द्यावी असा त्यांत फेरफार केला आहे.

सदर प्रमाणें फेरफार केलेला मसुदा काईम करावा असें कमिटीचें म्हणणें आहे. या मसुद्यांतील मुख्य ठराव आहेत ते योग्य आहेत असें अनुभवावरून सिद्ध झालें आहे आणि मुंबई इलाक्याविषयीं ते फारच चांगले आहेत असें शाबीत झालें आहे.

मुकाम जंजिरे मुंबई,

नारी ख १५ वी डिसेंबर सन १८ ८२.

(सही) विलियम एडवर्ड फ्रीयर.

” विलियम आर मान्स फील्ड.

” आर्चीबाल्ड डेबिड राबर्टसन.

जमीन दारांचे जमिनीचे हद्दींतील पोलीस त्यांचे स्वाधीन करण्याविषयीचे आणि दुसरे वर्गांतील ताब्यांतल्या माजिस्ट्रेटांचे अधिकार त्यांस देण्याविषयीचे आक्ताचा मसुदा-

उद्देश-

पोलिसास व इनसाफाचे कामास आबूदार व वजनदार लोकांकडून मदत व्हावी म्हणून जमीन दारांचे जमिनीचे हद्दींतील किंवा इतर सोईवार हद्दींतील पोलीस त्यांचे स्वाधीन करणें हें कांहीं प्रसंगी योग्य आहे यास्तव असें ठरविलें आहे कीं,—

योग्य वाटेल तेव्हा पोलीस जमीन दारांचे स्वाधीन करण्याविषयी.

कलम १- जेथें सदरहू प्रमाणें योजना करणें योग्य वाटेल तेथें या आक्ताचे ठरावा अन्वये जमीन दारांचे जमिनीचे हद्दींतील किंवा इतर सोईवार हद्दींतील पोलीस त्यांचे स्वाधीन करण्यास आणि त्या हद्दींत त्यांस डिस्ट्रिक्ट पोलिसावर माजिस्ट्रेटाचा अधिकार देवविण्यास गवर्नर इन् कौन्सिल मुखत्यार आहेत.

सदरहू प्रमाणें पोलीस स्वाधीन केलेले जमीन दारांस त्यांचे कामाबाबत सनद देण्याविषयी.

कलम २- रकम १ ली- मागील कलमा अन्वये पोलीस जमीन दारांचे स्वाधीन देण्यांत येईल तेव्हा त्याचे हुकुमतीची स्थलसीमा व त्याणें कोणकोणतीं कामें केलीं पाहिजेत ती लिहून गुन्हाची चौकशी करून शिक्षा करण्याबाबत २ रे वर्गांतले ताब्यांतल्या माजिस्ट्रेटाचे अधिकाराची आणि पराकाष्ठा व दिवसांचे नुस्ते केंदे बदल तिनकेंच दिवस पर्यंत गांवाचे वाचडीत किंवा इतर योग्य जागेंत अटकेंत देवण्याच्या अधिकाराची त्या जमीन दारास समद व्यावी.

मोठे अधिकारा बदल सनद सकाराणें घाब्या इतर सनद जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटाचें घाब्या.

रकम २ री- अ- पुरवणींतील नमुन्या प्रमाणें सनद असावी. परंतु जमीन दाराच्या जिल्ह्यांतला असेल त्या जिल्ह्याचे भाषेंत सनद असावी. व सरकारची मंजुरी पूर्वी घेऊन जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटाचे ती गवर्नर इन् कौन्सिलाने नावें घावी.

त्याणे जमीन दारांस कायद्याच्या न कलाही पाठवाव्या.

रकम ३ री- जिल्ह्याच्या माजिस्ट्रेट जमीन दारास सनद पाठवील तेव्हा त्याणें त्यास या आक्ताचें भाषांतर पाठवावें आणि त्या जमीन दारास आपला पोलीसचा अधिकार चालविण्यासाठी कायद्याचे जे भाग माहित असणें अवश्य आहे त्या भागांचें भाषांतरही पाठवावें.

जमीन दाराचें आपले नोकर पोलीस कामावर लीवावे.

कलम ३- आपले नोकर लोकांपैकीं व ताबेदार लोकांपैकीं जे आपणास योग्य वाटतील त्यांस आणि आपली पोलीस हुकुमत ज्या गांवावर असेल त्या गांवाचे नोकर लोकांसही पोलीस कामावर लावण्याचा अधिकार जमीन दारांस आहे. आणि जरूरीचे प्रसंगी म्हणजे गुन्हेगारांस धरण्याचे कामासाठी किंवा लुटारू लोकां पासून किंवा शस्त्र पासून देशाच्या बऱ्याच करण्याचे कामासाठी आपले ताब्यांतले तालुक्यांत राहाणारांस मदतीस बोलावण्याचा अधिकारही जमीन दारांस आहे. आणि कोणी मनुष्य सदरहू प्रकारची मदत किंवा चाकरी वाजवी कारणावांचून न करील तर त्या गोष्टीची शाबिती व त्याणी मदत करण्यासारखा तो प्रसंग होता हें पहिले वर्गांतील ताब्यांतले माजिस्ट्रेटाचे अधिकाराहून ज्याचे अधिकार कमी नाहीत अशे माजिस्ट्रेटासमक्ष शाबित झाले असतां तो ५० रुपये पर्यंत दंडास किंवा पराकाष्ठा एक महिना पर्यंत नुस्ते केंदेचे शिक्षेस किंवा या दोन्ही शिक्षांस पात्र होईल.

आणि सर्व मनुष्यांजवळून मदत मागण्याचा अधिकार आहे.

हुकुम न मानण्याबद्दल त्यांस शिक्षा होईल ती.

जमीन दाराचें आपले पोलीस नोकरांस नेमावें.

कलम ४- सदरील शेवटले कलमांत दर्शविलेले पोलीसचे नोकरांची नेमणूक करण्याचा व त्यांस बरतर्फे करण्याचा अधिकार जमीन दारांस आहे.

परंतु ज्या मनुष्यास माजिस्ट्रेटानें किंवा कोणतेही वरिष्ठ अधिकार्यानें पूर्वीं बरतर्फे केला असेल त्यास पोलिसांतील कोणतेही जागे वर जमीन दाराने माजिस्ट्रेटाचे अनुमता वांचून नेमून ये.

कांही प्रसंगी माजिस्ट्रेटाचे अनुमतानें नेमावे.

कलम ५ - आपले हुकुमांतील निरनिराळे पोलीस रयात्यांतील लोक जमीन दारांचे हुकुमतीचे हद्दी बाहेर ज्या रीतीनें काम करतात त्याच रीतीनें सदहू हद्दीत काम करण्याचा अधिकार त्यांस देणें योग्य आहे असें वाटेल तेव्हा त्या प्रमाणें अधिकार देण्यास जिल्ह्याच्या माजिस्ट्रेट मुख्य त्यार आहे असें साफ समजावें. आणि जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटाचे किंवा जिल्ह्याच्या पोलीस सुप्रिन्टेन्डेन्टाचे हुकुमप्रमाणें चालून जमीन दाराचे आहेत जितकें चालवेल तितकें त्याणीं चालवें पाहिजे.

जिल्ह्याचे इतर भागांतील पोलीस कामगारांनी जमीन दाराचे हुकुमतीतील आगेंत कोणते रीतीनें काम करावें.

कलम ६ - जमीन दारांचे हुकुमतीतले निरनिराळे गांवांत पोलीसचीं कामें त्या त्या गांवांचे नोकरींनीं करावीं. जिल्ह्याचे इतर भागांतील गांवांचे पोलीस पाटील व इतर अंमलदार जो अधिकार चालवितात व जीं कामें करितात तसेच अधिकार सदहू गांवांचे पोलीस पाटिलांमं व गांवांचे इतर अंमल दारांनीं चालवावा याचीं कामें करावीं. त्यांवर जमीन दाराची व जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटाची हुकुमत व वैरवरेख राहिल आणि याविषयीं आकडांत व कायद्यांत ठराव असतील ते जमीन दारास कळविणें आणि त्याचे हुकुमतीचे हद्दीत त्या प्रमाणें काम चालवण्याची जबाबदारी त्याजकडे आहे असें त्या जमीन दारास कळविणें हें काम सदहू माजिस्ट्रेटाचें आहे.

गांवांचे पोलीसचे नोकर इतर ठिकाणीं जसें काम करितात त्यांच प्रमाणें जमीन दाराचे हुकुमतीचे स्थल सीमेंतील गांवांचे पोलीसचे नोकरांनीं काम केलें पाहिजे.

कलम ७ - रकम १ ली - आपले हातून होईल त्या प्रमाणें आपले हुकुमतीत लोकांचा स्वस्थपणा राखणें व गुन्हेगारांस धरणें व आपले सनदेपसून आपणास अधिकार मिळाला असेल त्या प्रमाणें गुन्हाचा इनसाफ करून शिक्षा करणें व माजिस्ट्रेटाचे हुकूम बजावणें आणि लोकांचे स्वस्थपणा विषयीं व शांततेविषयीं अवळचे डिस्ट्रिक्ट पोलीस ऑफिसरास व माजिस्ट्रेटांस बातमी देणें अवश्य असेल ती त्यांस देणें हें जमीन दारांचें काम आहे.

जमीन दारानें माजिस्ट्रेटाची व पोलीसचीं कामें करावयाचीं तीं.

रकम २ री - फौजदारी गुन्हाबद्दल जितकी शिक्षा करण्याचा अधिकार जमीन दारास दिला आहे तितकी शिक्षा आपले ताब्यातील जे पोलीस अधिकारी व अंमलदार कामाची दृग्गय करतील त्यांस करण्याचा अधिकार जमीन दारास आहे.

आपले ताब्यातील कामगारांनी गैर यत्नेंणूक केली असतां त्यांस शिक्षा करण्याचा त्यांचा अधिकार.

रकम ३ री - आपले समना प्रमाणें साक्षीदारांस व इतरांस जवरीनें हजर करण्याचा अधिकार व चोरलेले मालासाठीं झाडा घेण्याचा अधिकार जमीन दारास आहे, परंतु राहाण्याचे घराचा झाडा घेणें तो फारच जरूर असल्या वांचून सूर्यास्त झाल्यानंतर व सूर्योदय होण्यापूर्वीं घेऊं नये. आणि आपले अधिकाराचे वे अदबीबद्दल किंवा अपमानाबद्दल शिक्षा करण्याचा ही अधिकार जमीन दारास आहे.

साक्षीदारांस व इतरांस समन करण्याचा व धरण्याचा व चोरलेले मालाबद्दल झाडा घेण्याचा अधिकार.

वे अदबीची शिक्षा.

रकम ४ थी - ज्या मनुष्या विषयीं गुमान असेल त्याजकडून जमीन मागण्याचा अधिकार ही जमीन दारास आहे. आणि जमीन न दिला तर त्या मनुष्यास माजिस्ट्रेटाकडे पाठवावा. मग जरूर असेल त्या प्रमाणें कायद्या अन्वये माजिस्ट्रेटानें हुकूम करावा.

आणि जरूर असेल तेव्हा आधीन घेण्याचा अधिकार आहे. केसास माजिस्ट्रेटाकडे पाठवावा.

कलम ८ - ज्या गुन्हाबद्दल फिर्दा होईल तो गुन्हा घडून फिर्दा करतें वेळीं एका महिन्याहून ज्यास्ती मुदत झाली असेल तर त्याबद्दल शिक्षा करण्याचा अधिकार जमीन दारास नाही.

गुन्हाची नोकरी करण्याचा अधिकार जमीन दारास आहे तो तीन महिन्यांनीं संपतो.

कलम ९ - आरोप आलेले मनुष्याची पुरशीस घेऊन त्याचा इनसाफ

जमीन दारानें काम कसें चालवावें त्याविषयीं सामान्य नियम.

करावयाऱ्या तो जमीनदारांनं फौजदारी काम चालविण्याचें रीतीविषयींचे कायद्यांतील नियमां प्रमाणें करावा.

त्याचें दफतर.

कलम १० - जमीनदार ज्या ज्या मुकदम्यांच्या इनसाफ करील त्या मुकदम्यांचें त्याणें दफतर फौजदारी काम चालविण्याचें रीतीविषयींचे कायद्यांनसंगितल्या प्रमाणें ठेवावें आणि तें दफतर जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटास पाहण्यासाठीं नेहमी खुलें असायें.

शिक्षेचा दराब लागलाच अंमलांत आणावा.

कलम ११ - जमीनदारांनं शिक्षा दराबिली असेल ती तात्काळ अंमलांत आणावी. परंतु ती शिक्षा कमी करण्यास किंवा रद्द करण्यास पूर्तें कारण आहे असें जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटास वाढेल तर त्या प्रमाणें करण्यास तो मुरवत्या आहे. जमीनदारापुढें काम चालत असेल तें, त्या कामाची अवल चौकशी करण्याचा अधिकार असणारे इतर कोणतेही माजिस्ट्रेटाकडे कोणतेही वेळीं पाठविण्यास सदहू माजिस्ट्रेट मुरवत्या आहे.

सोबं मुद्दे करणारांस माजिस्ट्रेटाकडे पाठवावे.

कलम १२ - रकम १ ची - जमीनदारास ज्या मुद्द्यांच्या इनसाफ करण्याचा अधिकार नाही तसा मुद्दा केल्याचा आरोप आलेला मनुष्य त्याचे हुकुमतींत धरण्यांत आला तर जमीनदारांनं त्या आरोप आलेले मनुष्याची पुरशीस घेऊन व साक्षीदार आपणास मदत हजर असतील त्यांची जबाबी घेऊन त्या आरोप आलेल्या मनुष्यास व साक्षीदारांस व त्या मुकदम्याचे कागदपत्र त्या जागीं हुकुमत असणारे अवळचे माजिस्ट्रेटाकडे पाठवावे.

२४ कला कां त.

किंवा आणखी उशीर लागल्यास त्याचें कारण लिहून पाठवावें.

रकम २ री - माजिस्ट्रेटाकडे पाठविण्यासाठीं धरलेले कैद्यास फारच जरूर असल्या बाबतून २४ कलाकाडून अधिक वेळ जमीनदारांनं अटकावून ठेवू नये आणि असे जरूरीचे वेळीं अधिक वेळ अटकावून ठेविलें असतां झालेले विलंबाच्या तपशील व कारण लिहून त्या जागीं हुकुमत असणारे अवळचे माजिस्ट्रेटाकडे तात्काळ पाठवावें.

जरूर वाढेल तर जमीनदाराकडून त्याचा पोलीस अधिकार काढण्यास सरकार मुरवत्या आहे.

कलम १३ - पोलीस कमिशनराकडून रिपोर्ट आल्यावर जमीनदाराकडून त्याचा पोलीसचा अधिकार काढण्यास गवरनर इरकौन्सिल मुरवत्या आहेत.

आणि जमीनदाराकडून त्याचा पोलीस अधिकार काढून घेण्याविषयी सरकारचा हुकूम पोचला म्हणजे माजिस्ट्रेटाने संबंध असणारे तालुक्यांत त्या प्रमाणें जाहीरनामा प्रसिद्ध करावा आणि जमीनदार पोलीसचा मुख्य ह्याण्ट त्यास जो अधिकार त्या तालुक्यांत असेल तो सदहू प्रकारचे जाहीरनाम्याचे तारिखे पासून बंद होईल.

जमीनदारां वरील फिर्यादींची चौकशी कोणी करावी.

कलम १४ - जमीनदारां वरील फिर्यादींची चौकशी करणें ती जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटानें मात्र करावी.

पुरवणी अ.

या आक्रांतील ठरावा अन्वये जमीनदारास पोलीसचा
अधिकार देण्याविषयीचे सनदेचा नमुना.

शिक्षा.

बंदेगान आलीनवाच मुस्तताव हजरत आनरबल गवरनर साहेब बाहादूर दर इज-
लास कौन्सिल याणीं (येथें जमीनदाराचें नांव किंवा किताब ल्याहाबा) यांचे सचोदीबरव
समजदारीवर व काम करण्याचे आस्थेवर व प्रमाणिकपणावर भरवसा ठेवून जिल्ह्यांतले
(येथें त्याचे तालुक्याचें नांव ल्याहाबें) तील पोलीस (अमुक) आक्रांतील ठरावा अन्वये मशार निल्ले —
यांचे स्वाधीन केलें आहे आणि २ रे वर्गातील ताब्यांतल्या माजिस्ट्रेटाच्या अधिकार त्यास दिला आहे
परंतु गुन्हा झाल्या पासून एका महिन्याचे आंत फिर्याद झाली तर माघ त्याणें ते अधिकार घ्यालवावे. आपले पो-
लीसच्या हद्दींतले निरनिराळे गांवांतील गांवचे पोलीसचे कामगार आपलीं कामे बरोबर करितात किंवा
नाहीं याची चौकशी देवणें हें;— आणि आपले ताब्यांतील पोलीस अंमलदार व चाकर यांचे योगानें लोकां-
चा स्वस्थपणा राखणें हें;— आणि गुन्हेगारास धरणें हें;— आणि जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटाचे हुकूम वज्याविणें
हें;— आणि आपले हुकुमती नजीक माजिस्ट्रेट व पोलीस अंमलदार असतील त्यांस आपले हुकुमतींत किं-
वा हुकुमती नजीक लुटारू किंवा इतर गुन्हेगार येतील त्यांची वातमी व धाडी व दरोडे येणार म्हणून वाटत
असतील त्यांची वातमी आणि माजिस्ट्रेटास व पोलीस अंमलदारास त्यांचे काम करण्यासाठी ज्या इतर गोष्टी-
ची माहिती जरूर असेल त्या सर्व गोष्टींची वातमी देणें हें;— आणि सद ह् आक्रांतील सर्व ठरावां प्रमाणें व
जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटानें ज्या इतर काजू व हुकुमा अन्वये घालण्याविषयीं विशेषकरून फरमाविलें असेल त्या
काजू व हुकुमा प्रमाणें आपले ताब्यांतील सर्व पोलीस अंमलदारांस कडून येहिबाद करविणें हें मशारनिल्ले
यांचें काम आहे.

(सही) अ. ब. साहेब बाहादूर,

जिल्ह्याच्या माजिस्ट्रेट.

जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटाची कचेरी,

तारीख माहे सन १८६६.

(True Translation)

VENAYEK WASSOODEW,
Oriental Translator to Government.

નમીદારોની નમીતની હુદ માંહેની પોલીસ તેઓને સ્વાધીન કરવા જાજતના આજના
મસુદાનો વિચાર કરીને રિપોર્ટ કરવા સાડનેમેલી સિલેટ્ટ કમિટીનો રિપોર્ટ.

અસલ મસુદાનું મથાળું હતું તેમાં તે મસુદાની મતલબ જરા જરા લખી નથી એવું કમિટીની નતરમાં
આવે છે. નમીદારોની નમીતની હુદ માંહેની પોલીસ તેઓને સ્વાધીન કરવી એટલી ન તે મસુદાની મત-
લબ નથી લખે તેટલી એક સરતથી માનિસ્ટ્રેટનો અખતાર પણ આપવાની મતલબ તે મસુદાની છે. વાસ્તે આ-
જનાં મથાળામાં તે પ્રમાણે મન દૂર બંધાયો છે.

જીલ્લ માનિસ્ટ્રેટોની કોર્ટમાં કામ ચલાવવાની ને રીત છે તે રીત કર્તી માનિસ્ટ્રેટનો અધિકાર ચલાવના-
રાં નમીદારોની કોર્ટનું કામ ચલાવવાની રીત મુખ્ય મુખ્ય ચાલમાં નૂદી નહીં નેઈ એ એવું કમિટીનાં જ્ઞાન-
માં આવે છે. જીલ્લ માનિસ્ટ્રેટોની કોર્ટમાં કામ ચલાવવાની રીત છે તે રીત કર્તી સેહેલી રીતે નમીદારોની
કોર્ટમાં કામ ચલાવવા એવું યોગ્ય છે એવો ઉદ્દેશમાં મન દૂર છે તે કાહુતી નાખ્યો છે, અને આ મસુદાની
ને ને રકમ ઉપરથી કામ ચલાવવાની રીત નૂદા કરવાની હતી તે તે રકમો પણ કાહુતી નાખી છે.

આજનાં કુર ઉપરથી નમીદારોને ને અધિકાર આપવો તે વળી કલમમાં ફેરફાર કરીને આગળનાં
કર્તી બધારે સ્પષ્ટ કરીને લખ્યો છે. પોલીસ નમીતની અંદરનાં ગામની પોલીસ ઉપર સન ૧૮૭૩ ના હુદ
મા કાયદા પ્રમાણે નમીદારોને ને અધિકાર પેહેલાં હતો તે સ્પષ્ટો અધિકાર હવે તેઓને વળી અને યમી
કલમ ઉપરથી મળશે અને હાલથી સુદત થવા પુ સ્ટ્રીટ પોલીસ સ્થાપી છે તે પોલીસને સદહુ હુદમાં
કામ કરવાની નહીં અને ઉપયોગ હોય ત્યારે તે પોલીસને ત્યાં કામ કરવાની ફરજત થશે નહીં. કાયદા
પ્રમાણે સ્થાપેલી પોલીસને કામ કરવાની ફરજત નહીં થાય એવું કરવાની અને નમીદારો નહીં સરખાનહીં
થઈ ન્ય એવું કરવાની નહીં છે. વાસ્તે આ સુધારેલા મસુદામાં કામ કરવાની પૂરી છુટ પોલીસને
આપી છે. પણ નમીદારોની સ્થલ સીમમાં પોલીસનાં માંણસો કામ કરતા હોય ત્યારે તેઓને નમીદારોનો
માનિસ્ટ્રેટ પણનો અધિકાર લાગુ છે એવું હરાયું છે.

અસલના મસુદામાં માંણસોને અટકાવી રાખવાની મુજબ્યારી નમીદારોને હતી તે કાહુતી નાખ-
વા સાડ ૭ મી કલમની નથી રકમમાં ફેરફાર કયો છે એવી જાજતના હાલમાં ને કાયદા થવા છે તે પ્ર-
માણે એ કલમ નેઈ એ વાસ્તે આ ફેરફાર કરવાની નહીં છે.

ને હલકા ગુનાનો ઈન્સાફ કરવાનો અધિકાર નમીદાર માનિસ્ટ્રેટને આપ્યો છે તે ગુના જાજતને મુદ્-
તમાં તેને ત્યાં ફરિયાદ કરવી નેઈ છે તે મુદત ૮ મી કલમમાં ચણ મહિનાની હતી તે મુદત એક મહિ-
નાની કરાવી છે. અમથી અદાવતથી અથવા જીલ્લા નહારી મતલબથી સેહેન સેહેન વાત સાડ ફોન-
દારીમાં ફરિયાદી કરવાનું આ ફેરફાર કરવાથી કંઈ ઓછું થશે એવું કમિટીની નતરમાં આવે છે.

૧૦ મી કલમ સેહેલી કરેલી છે અને નમીદાર માનિસ્ટ્રેટનું દફતર તપાસવાનો અખતાર નિજ્ઞા-
ના માનિસ્ટ્રેટને ન ફક્ત આપ્યો છે.

સનદ આપવી તેનો લમુનો. ૨૧. પરિશિષ્ટમાં જાખ્યો છે તેમાં મસુદામાં ફેરફાર કયો તે પ્રમાણે
ફેરફાર કયો છે અને નુડિશિયલ ખાતાનાં સેકેટરી એ સરકારનાં એનંદ પ્રમાણે સનદ આપવી તે નિજ્ઞા-
ના માનિસ્ટ્રેટે આપવી એવો તેમાં ફેરફાર કયો છે.

સદહુ પ્રમાણે ફેરફાર કરેલો મસુદો કામ કરવો એવું કમિટીનું કેહેવું છે. આ મસુદાના મુખ્ય ડરા-
ચ છે તે યોગ્ય છે એવું અનુભવ ઉપરથી સિદ્ધ થયું છે અને મુંબઈ ઈલાકા જાજત તે ઘણા મ સારા
છે એવું સાબીત થયું છે.

(સહી) વિનિયમ એડવર્ડ ટ્રિયર.

મુકામ નંબર મુંબઈ

» વિનિયમ આર. માન્સ ફીલ્ડ.

તારીખ ૧૧મી માહે ઉસેંજર સન ૧૮૭૨ ઈસવી.

» આર્થિ જાલુ ડેવિડ રાજર્ટ સન.

બમીદારોની નમીનની હદમાંની પોલીસ તેઓને સ્વાધીન કરવા બાબત અને બીજા વર્ગના તાબામાં હોના માનિસ્ટ્રેટનો અધિકાર તેઓને આપવા બાબતના આકરનો મસુદો.

પોલીસને તથા ઈનસાફના કામને આપડે દાર તથા વળનદાર લોકોની મદત મળવાસાથે બમીદારની નમીનની હદમાંની અથવા બીજા વાપુતી હદમાંની પોલીસ તેઓને સ્વાધીન કરવી એ કેટલે એક પ્રસંગે યોગ્ય છે વાસ્તે એવું ડરાવ્યું છે કે,

કુલમ ૧લી— બ્યાંહાં સદર્હ પ્રમાણે બંધોબસત કરવાનું યોગ્ય નણાય ત્યાંહાં આ આકરના ઠરાવ પ્રમાણે બમીદારોની નમીનની હદમાંની અથવા બીજા વાપુતી હદમાંની પોલીસ તેઓને સ્વાધીન કરવાને અને તે હદમાં તેઓને ડિસ્ટ્રિક્ટ પોલીસ ઉપર માનિસ્ટ્રેટનો અધિકાર અપાવવાને ગવરનર ઈન્ડીસિલ મુખ્યત્વાર છે.

કુલમ ૨જી— **૨ કુલમ ૧લી**— પાછલી કુલમ પ્રમાણે પોલીસ, બમી દારને સ્વાધીન કરવામાં આવે ત્યારે તેની હકુમતની સ્થિતિ સીમ તથા તેણે કયાં કયાં કામો કરવાં તે લેખીને મુન્હાની લબચીબ ફરીને પિશ્તિ કરવા બાબત ૨ નવર્ગના તાબામાં હોનાં માનિસ્ટ્રેટના અધિકારની અને ઘણામાં ઘણા ટાહાણાની નરી કેદને બદલે તેટલાં ટાહાણા લગી ગાંમની ચાવીમાં (એટલે ગાંમને ચોરે) અથવા બીજા યોગ્ય નગામ્ને અટકાવીને બેસાડી મુકવાના અધિકારની તે બમી દારને સનદ આપવી.

૨ કુલમ ૨જી— **અ.** પુરવણીના નમુના પ્રમાણે સનદ બેઠે પાણા બમીદારને બિલ્હાનો હોય તે બિલ્હાની તાબામાં લખવી; અને અગાઉથી સરકારની મંજૂરી લઈને બિલ્હાના માનિસ્ટ્રેટ ગવરનર ઈન્ડીસિલને નામે આપવી.

૨ કુલમ ૩જી— બિલ્હાનો માનિસ્ટ્રેટ બમીદારને સનદ મોકલે ત્યારે તેણે તેને આકરનો તરબુ મોકલવો. અને તે બમીદારને પોતાનો પોલીસનો અધિકાર ચલાવવાસાથે કાયદાના બે ભાગ નળવાની બંદર છે તે ભાગનો તરબુ મોકલવો.

કુલમ ૪જી— પેલાના આકરોમાંથી અથવા તાબેદાર લોકોમાંથી બેઓ પોતાની નબરમાં આવે તેઓને અને પોતાની પોલીસ હકુમત બે ગાંમો ઉપર હોય તે ગાંમના ચાકરોને પોલીસને કામે વળગાવવાનો અધિકાર બમીદારોને છે. અને બંદુરીને પ્રસંગે એટલે મુન્હાગરોને પકડવાનાં કામ સાથે અથવા બુરકી લોકોનાં હાથમાંથી અથવા રાત્રીના હાથમાંથી દેરાનો બચાવ કરવાના કામસાથે પોતાના તાબામાં હોના તાલુકાના રેહવાસીઓને મદતે બોલાવવાનો અધિકાર પણ બમીદારોને છે. અને કોઈમાં હામ સદર્હ પ્રકારની મદત અથવા ચાકરી વાળી કારણ વગર નહીં કરી તેવાત; અને તેણે મદત કરવા બેઠો તે પ્રસંગ હતો એવાત બે માનિસ્ટ્રેટનો અધિકાર પેહેલા વર્ગના તાબામાં હોનાં માનિસ્ટ્રેટનો અધિકાર ફર્લો ઓછો નહીં હોય તે માનિસ્ટ્રેટની આગળ સાબિત થયે તે તે વગરે પિયા

વેદેશ

યોગ્ય નળાય ત્યારે પોલીસ બમીદારોને સ્વાધીન કરવા બાબત

સદર્હ પ્રમાણે બમીદારોને સ્વાધીન પોલીસ ફરી ફાય તે બમીદારોને તેઓનાં કામ બાબત સનદ આપવા બાબત

વધારે અધિકારની સનદ તરબુ આપવી
બીજા સનદો બિલ્હાના માનિસ્ટ્રેટ આપવી

તેણે બમીદારને કાયદાની નકલો પાંચમો ફલવી

બમીદારે પોતાના ચાકરોને પોલીસને કામે વળગાવવા

અને સજામાં હોતો પાસે મલ્લ મળવાનો અધિકાર છે

કુકમ નહીં માનવા બાબત તેઓને પિશ્તિ થયો

સુધી દંડને અપવા ઘણામાં ઘણા એક મહિના સુધી નરી કદને અપવાએ બેઠી-
કાને ત્યાં કુદરી-

નમીદાર પોતાની પોલીસના
ચાકરોને મવા-

કેટલે એક પ્રસંગે માલિસ્ટ્રેટના
અનુમતથી નેમવા-

બિલ્હાના બીન્ન ત્વાગનાં પોલીસ
કામદારે નમીદારની હુકમતની
નગામાં રીરીતે કામ કરવું-

કુલમ ૨૫૧ - ઉપરની જેબી કુલમમાં લખેલા પોલીસના ચાકરોની નેમ-
પૂક કરવાને તથા તેઓને બરતરફ કરવાને નમીદાર મુખત્યાર છે. પણ બે માંણસને
માલિસ્ટ્રેટ અપવા ફોર્ડ ઉપરી અધિકારીએ અગાઉ બરતરફ કુ-યો હરી તેને પોલી-
સની ફોર્ડ નગાઉપર નમીદારે માલિસ્ટ્રેટનાં અનુમત વગર નેમવો નહીં-

કુલમ ૨૫૨ - પોતાના હુકમ હેઠળના બુદ્ધિ બુદ્ધિ પોલીસ પાતાનાં લેક
નમીદારની હુકમત બાહાર નેરીતે કામ કરે છે તે નેરીતે તે હદમાં કામ કરવાનો
તેઓને અધિકાર આપવો યોગ્ય છે એવું નગરમાં આવે ત્યારે તે પ્રમાણે અધિકાર
આપવાને બિલ્હાનો માલિસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે એવું સાફ સમજવું. અને બિલ્હા-
ના માલિસ્ટ્રેટના અપવા બિલ્હાના પોલીસ સુધરઈ નેંડેંડેના હુકમ પ્રમાણે ચાલી-
ને નમીદારની આજ્ઞામાં બને ત્યાં સુધી રહેવું-

ગાંમની પોલીસના ચાકર બીન્ન
કેટલે બે પ્રમાણે કામ કરે છે તે ન-
પ્રમાણે નમીદારની હુકમતની
સ્થિતિમાં માંહેના ગાંમની પોલી-
સના ચાકરોએ કામ કરવું નેઈએ-

કુલમ ૨૫૩ - નમીદારોની હુકમતમાંનાં બુદ્ધિ બુદ્ધિ ગાંમમાં પોલીસનું
કામ તે ગાંમોના ચાકરોએ કરવું. બિલ્હાના બીન્ન ત્વાગમાં હેનાં ગાંમના પોલીસ-
પટેલ અને બીન્ન અંમલદાર ને અધિકાર ચલાવે છે તથા ને કામો કરે છે તે ન-
અધિકાર સદ્દે ગાંમનાં પોલીસ પટેલે તથા ગાંમના બીન્ન અંમલદારોએ ચલા-
વવો અને તે ન કામ કરવું. તેઓની ઉપર નમીદારની તથા બિલ્હાના માલિસ્ટ્રેટ-
ની હુકમત ચાલશે અને તેઓની તપાસ નમીદાર તથા બિલ્હાનો માલિસ્ટ્રેટ રા-
ખશે અને એ ત્યાં બીન્ન આક્રમક તથા કાયદામાં ફરાવ હોય તે નમીદારને નણા-
ચવા. અને તેની હુકમતની હદમાં તે પ્રમાણે કામ ચાલવાનો નેઈએ. મતે ને માથે
છે એવું તે નમીદારને નણાવવું. એ કામ સદ્દે માલિસ્ટ્રેટનું છે-

નમીદારે માલિસ્ટ્રેટનું તથા પોલી-
સનું કુદકુદ કામ કરવું-

કુલમ ૨૫૪ - રકમ વાલી - પોતાના હાથથી અને તે પ્રમાણે પોતાની હ-
કમતમાં લોકોનું સ્વસ્થપણ રાખવું તથા ગુનેગારોને પકડવા, તથા પોતાની સનદ
ઉપરથી પોતાને ને અધિકાર મળ્યો હોય તે પ્રમાણે ગુનાનો ઇનસાફ કરીને શિક્ષા
કરવી, તથા માલિસ્ટ્રેટનો હુકમ બનવવો, અને લોકોના સ્વસ્થપણ બાબત તથા
સમાધાની બાબત પાસેના ડિસ્ટ્રિક્ટ પોલીસ આફીસરોને તથા માલિસ્ટ્રેટને
ને બાબત અપવાની બંદર હોય તે બાબત તેઓને આપવી, એ, નમીદારનું કામ છે-

પોતાના તાબામાં હેના કામ-
દારો ગેરરીતે ચાલે તો તેઓને
શિક્ષા કરવાનો તેનો અધિકાર-

રકમ ૨૫૫ - ફોર્ડ દારી ગુના બાબત નેટલી શિક્ષા કરવાનો અધિકાર
નમીદારને આપ્યો છે તેટલી શિક્ષા પોતાના તાબામાંના ને પોલીસ અધિકારી તથા
અંમલદાર કામની ગેરહત કરી તેને કરવાનો અધિકાર નમીદારને છે-

સાહેબે તે તથા બીન્ન માંણસોને
સમન કરવાનો તથા પકડવાનો
તથા ચોરીના માલ બાબત આગે
લેવાનો અધિકાર-

એ અધિકાર બાબત શિક્ષા-

રકમ ૨૫૬ - પોતાના સમન પ્રમાણે સાહેબે તે તથા બીન્ન માંણસોને ન-
બરીથી હાથ કરવાનો તથા ચોરીના માલ સપે આગે લેવાનો અધિકાર નમીદાર-
ને છે. પણ રહેવાનાં ઘરનો આગે ચણી ન બંદર નહીં હોય તો સૂર ન આપમે ત્યારથી
અને સૂર ન ઉગે તે પહેલાં લેવો નહીં. અને તેના અધિકારની બે અધિકાર બાબત

અપવા અપમાન બાબત શિક્ષા કરવાનો પણ નમીદારને અધિકાર છે.

રકુમ ૪૫ી- શકુવાળાં માંણસો પાસે નંમીન માગવાનો પણ નમીદારને અધિકાર છે. અને નંમીન નહીં આપે તો તે માંણસને માનિસ્ટ્રેટ પાસે મોકલવો પછી નફર હોય તે પ્રમાણે માનિસ્ટ્રેટ કાયદા પ્રમાણે ફુકમ કરવો.

અને નફર હોય ત્યારે નમીન જેવાનો અધિકાર છે કેદીને માનિસ્ટ્રેટ પાસે મોકલવો.

ફલમ ૮૮મી- જે ગુન્હા બાબત ફરિયાદ થાય તે ગુન્હો થયાને ફરિયાદ કરતી વખતે એક મહિના કરતાં વધુ મુદત થઈ હોય તો તે બાબત શિક્ષા કરવાનો અધિકાર નમીદારને નથી.

ગુન્હાની તબવીબ કરવાનો અધિકાર નમીદારને છે તે અણ મહિને પૂરે પાય છે.

ફલમ ૮૯મી- નમીદારે ફોજદારી ફાંમ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાના નિયમો પ્રમાણે તો હોમત વાળાં માંણસની નુબાની લેઈને તેનો ઈન-સાફ કરવો.

નમીદારે રેડી-રીતે ફામ ચલાવવું તે બાબત નાસામાન્ય નિયમ.

ફલમ ૧૦૦મી- નમીદાર જે મુકરદમાનો ઈનસાફ કરે તે મુકરદમાનું તેણે દફતર ફોજદારી ફામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદામાં ફક્ત પ્રમાણે રાખવું. અને તે દફતર બિલ્કાના માનિસ્ટ્રેટને જોવા દેવા માટે હમેશાં ખુલ્લું રાખવું.

તેનું દફતર.

ફલમ ૧૧૧મી- નમીદારે શિક્ષા કરાવી હોય તે તાબા તોબ અંમલમાં લાવવી. પણ તે શિક્ષા ઓછી કરવાનું અથવા રદ કરવાનું વાળખી કારણ છે એવું બિલ્કાના માનિસ્ટ્રેટની નબરમાં આપે તો તે પ્રમાણે કરવાને તે મુખ ત્યાર છે. નમીદારની અગળ ફામ ચાલતું હોય તે ફામની ફાચી તબવીબ કરવાનો અધિકાર નેબીઅ માનિસ્ટ્રેટને હોય તેની પાસે ગમે તે વખતે તે ફામ મોકલવાને સદહૂ માનિસ્ટ્રેટ મુખ ત્યાર છે.

શિક્ષાને કરાવતાબુ તોબ અંમલમાં લાવવો.

ફલમ ૧૧૨મી- રકુમ ૧૧૮મી- નમીદારને જે ગુન્હાનો ઈનસાફ કરવાનો અધિકાર નથી તેવો ગુન્હો કુ-યાનું તો હોમત ને માંણસ ઉપર ચલાવ્યું હોય તે માંણસ તેની હકુમતમાં પડુ ડાય તો નમીદારે તે તો હોમત વાળાં માંણસની અને ને સોફોદો પોતાની ડેખુડ ફાગર હોય તે એની નુબાની લેઈને તે તો હોમત વાળાં માંણસને તથા સોફોદોને તથા તે મુકરદમાનાં ફાગળખ તે કેકાણે નજીકના ને માનિસ્ટ્રેટની હકુમત ચાલતી હોય તે માનિસ્ટ્રેટ પાસે મોકલવી દેવા.

જોડા ગુન્હા કરનારને માનિસ્ટ્રેટની પાસે મોકલવા.

રકુમ ૧૨૦- માનિસ્ટ્રેટની પાસે મોકલવા સારું પડેડલા કેદીને જાણી ન બુરુનફીં હોય તો રજ કલાક કરતાં વધુ વાર નમીદારે અટકાવી રાખવો નહીં. અને એવી બુરુની વખતે વત્તી વાર અટકાવી રાખે તો નેટલી વાર લાગે તેની વિગત સ્થાત કારણ, તે કેકાણે નજીકના ને માનિસ્ટ્રેટની હકુમત ચાલતી હોય તે માનિસ્ટ્રેટને તાબા તોબ સંબી મોકલવું.

રજ કલાકમાં.

અથવા વધારે વાર જાગે તેનેનું કારણ લખી મોકલવું.

ફલમ ૧૩૩મી- પોલીસ કમિશનરને ત્યાંથી રિપોર્ટ આવ્યા પછી નમીદારની પાસેથી તેનો પોલીસ અધિકાર લઈ લેવાને, ગવરનર ઈન્ડ્રોસિસન મુખ ત્યાર છે.

બુરુનફીં તો નમીદારની પાસેથી તેનો પોલીસનો અધિકાર લઈ લેવાને સરકાર મુખ ત્યાર છે.

અને નમીદાર પાસેથી તેનો પોલીસનો અધિકાર લઈ લેવા બાબત સરકારનો ફુકમ આપે એટલે માનિસ્ટ્રેટ ને તાલુકા સાથે સંબંધ હોય તે તાલુકામાં તે પ્રમાણે જોઈ નામું મારવું. અને નમીદારને પોલીસના મુખ્ય પાળાંનો ને અધિકાર તે તાલુકામાં ફરી તે સદહૂ જોઈ નામાંની તારીખથી બંધ દેરી.

જમીદાર ઉપર ફરીયાદ થાય
તેની ફેરો તબવીબ કરવી

કુલમવજમી- જમીદાર ઉપર ફરીયાદ થાય તેની તબવીબ નિલ્દાનાં મા-
બિસ્ટ્રેટ ન કરવી

પુરવણી, અમ.

આ આંકડના ઠરાવ પ્રમાણે જમીદારને પોલીસનો અધિ-
કાર આપવા વ્યાખતની સનદનો નમુનો

(શિ કડો)

ખંદેગાન ગ્રાહી નવાબ મુસ્તેતાબ હનરત આનરબલ ગવર્નર
સાહેબ બાહાદુર દરઈ નવાસ કૉંસિલ એએએ (અહિયાં જમી-
દારનું નામ અથવા કિતાબ લખવો) ની સાચવટ ઉપર તથા સમબળ ઉપર તથા
દિલ સગારીને કામ કરે છે તે ઉપર તથા પ્રમાણિકૂપણ ઉપર ભરોસો રાખીને
નિલ્દાનાં (અહિયાં તેનાં તાલુકાનું નામ લખવું) ની પોલીસ
(ફલાણા) આંકડના ઠરાવ પ્રમાણે સદહીને સ્થાપી ન કરી છે
અને બીજા વર્ગનાં તાબામાં હેના માબિસ્ટ્રેટનો અધિકાર તેને આપ્યો છે પણ
ગુજો પિયાપછી એક મહિનાની અંદર ફરીયાદ થાય તો ન તેણે તે અધિકાર ચ-
લાવ્યો- પોતાની પોલીસની હદમાંના બંધુબંધુમાં ગાંમની પોલીસ-
નાં કામદારો પોતાનું કામ બરાબર કરે છે કે નહીં તેની ચોક્કસી રાખવી; - અને
પોતાના તાબાનાં પોલીસ અંમલદારનાં તથા આકરનાં બેરથી લોકોનું સ્વ-
સ્થપણું રાખવું; - અને ગુનેહારને પકડવા; - અને નિલ્દાના માબિસ્ટ્રેટનો હુકમ
પ્રત્યયવો; - અને પોતાની હકુમત પાસે માબિસ્ટ્રેટ તથા પોલીસ અંમલદાર
હોય તેઓને પોતાની હકુમતમાં અથવા હકુમત પાસે છુટાડે અથવા બીજા ગુજો
ગાર આપે તેઓની બાબત અને ધાપડવાનું સાગતું હોય તેની બાબત અને મા-
બિસ્ટ્રેટને તથા પોલીસ અંમલદારને તેઓનું કામ કરવા સદહીને બીજા વાત ન-
લાવાની નકર હોય તે સઘળી વાતોની બાબત આપવી; - અને સદહી આંકડના સઘ-
ળા ઠરાવ પ્રમાણે તથા નિલ્દાના માબિસ્ટ્રેટને બીજા કાનુન તથા હુકમ પ્રમાણે ચા-
લવાનું ચિરોયે કરીને ફરમાવ્યું હોય તે કાનુન તથા હુકમ પ્રમાણે પોતાના તાબાના
સઘળા પોલીસ અંમલદારોને ચલાવવા, એ સદહીનું કામ છે

(સદહી) અ. બ. સાહેબ બાહાદુર,

નિલ્દાનો માબિસ્ટ્રેટ

નિલ્દાના માબિસ્ટ્રેટની કચેરી,

તારીખ માહે સન ૧૮૬૫ ઈસવી

(True Translation)

VENAYEK WASSODEW,

Oriental Translator to Government.

బ్రహ్మన దారణి అవరవర బ్రహ్మను గళ సరదద్వి నోళగిన పోలాలస కేలన-
వనూ సాధిలన మాదువ బాబతు అక్కిన మసూదీయ విజార మాది రిపోలాలస మా-
దువ విషయదల్ల నేమిస బ్బట్టదా ఇవేళ్ళ కమిపి యవర రిపోలాలస-

అసల మసూదీయ సదరి నోళగి అ మసూదీయ మద్దేళ సరియాగి బరియలల్ల వేంబదాగి
కమిపి యవర నల్లరిగి తోలారుత్తదీ- బ్రహ్మన దారణి అవరవర బ్రహ్మను గళ సరదద్వి నోళగిన
పోలాలస కేలన సాధిలన మాదుతక్కుదీ యవదాగి సదరి మసూదీయ అబ్బిప్రాయ విరుత్తదీ బిల-
గిలను అల్లా మరుతు యేలనకే కలికనిశిల హుబ్బిపన అధికారవనూ సర అవరిగి కేలన విషయ
దల్ల సదరి మసూదీయ అబ్బిప్రాయ విరుత్తదీ అద్దరింద అక్కిన సదరి నోళగి సదరదూ ప్రకారమ-
బ్రహ్మను చిట్టిసల్పట్టరుత్తదీ-

యితర మాబ్బిప్రాయ కేలన నోళగి కేలన నదిస తక్కు బాబతు యరువ రితి యిందమా-
బ్బిప్రాయ అధికార నదిసమథా బ్రహ్మన దారణి పోలాలస నోళగిన కేలన నదిస తక్కు రితి ము-
ప్ప ముప్పవారసంగతి గళ విషయదల్ల భిన్న వాగిర కూదదీ బదాగి కమిపి యవరిగి తోల-
రుత్తదీ- యితర మాబ్బిప్రాయ కేలన నోళగి కేలన నదిసమథా బాబతు యరువ రితి కిం
బరళ సులభ వార రితి యింద బ్రహ్మన దారణి పోలాలస నోళగి కేలన నదిసాదీలా యు-
క్తవాగిరుత్తదీందు మద్దేళ నోళగి యరువ మబ్బరూరు తేగదు దాకొలాలాగిరుత్తదీ- మత్తు అ
మసూదీ యోళగిన యావ యావరకము గళ మేలంద కేలన నదిస తక్కు రితి భిన్న ప్రకార-
వారదద్దాగి యద్దమోల అమగళనూ సర తేగదు దాకల్పట్టరుత్తదీ-

యో అక్కిన మేలంద బ్రహ్మన దారణి కేలన తక్కు అధికార గిల కలమి నోళగి ప్లేరఫార
మాది పూవకదకిం బరళ సులభ వార బరియ బ్బిదీలాగిరుత్తదీ- బ్రహ్మను దారణి తమ్మ
గ్రామగళ పోలాలసన మేలీ సన గుత్తనీ బుసవి గళనీ కాయదీద మేలంద పూవకదల్లయి-
ద్ద అధికార వనూ స మసూదీ వాగి యాగ అవరిగి గిల దాం గూళనీ కలము గళ మేలంద-
దీవారియవదు మత్తు యాళిగి దిప్తిక్త పోలాలస సాధిపన బ్బట్టరుత్తదీ అ పోలాలసన వరు సద-
రదూ దద్వి నోళగి కేలన మాదుతక్కుద్ద బ్రహ్మనాగి అథవా మపయోగదద్దాగి దద్దాగి అ పోలాలస-
నవరిగి అల్ల కేలన మాదుతక్కు రురకత్తు అగలక్కిల్లా- కాది ప్రకార సాధిపన బ్బట్టదా పోలాల-
సనవరిగి కేలన మాదువదరల్ల రురకత్తు అగదంతి మాదుతక్కుద్ద బ్రహ్మను అదీ మత్తు బ్రహ్మన
దార నూనృవత్ నాగదంతి మాదుతక్కుద్ద బ్రహ్మను అదీ అద్దరింద సుధారిసల్పట్ట యో మసూదీ-
యోళగి కేలన నదిస తక్కు బగ్గి సాదా మోలాలస పోలాలసనవరిగి కేలనరుత్తదీ- మరుతు బ్ర-
హ్మను దారణి ప్రమమతన సరదద్వి నోళగి అవర కేలన నదిసత్తిరువాగి అవరిగి బ్రహ్మన దార-
ణి యరువ మాబ్బిప్రాయ అధికార లాగా యరుత్తదీ బదాగి తరాయిసి యరుత్తదీ-

అసల మసూదీ యోళగి మసూదీగి అపకాయసి యదువ విషయదల్ల బ్రహ్మను దార-
ణి యద్ద అబత్తారనూ తేగియవదర దీసేయింద 2 నీ కలమి 4 నీ రకమి నోళగి ప్లేర-
ఫార మాదిరుత్తదీ- అంథా ప్రకార విషయద మేలీ యాళిగి అగిరువథా కాయదీ గళగి అ-
ను సరిసి యో కలము యరువదర దీసేయింద యో ప్లేరఫార మాదుతక్కుద్ద అవప్రవాగిరుత్తదీ-

బ్రహ్మన దారణి మాబ్బిప్రాయసిగి యావ దక్తి గుడ్డి గళ యనసాభ మాదువ విషయదల్ల

అధికార కూర్చున్నప్పుడే అంతా గుడ్డిగా బిగ్గి యావ ముద్దుతి నొకటి అవన చడి ప్రియా-
ద మాదతత్వద్వారా ఆ ముద్దుతు నీ కలమి నొకటి మూడు తింగళదాని యిత్తు అదనూ
మోందు తింగళు తరాయిని యిత్తుచే. కేవల బ్రదావతి యిందాగల, అథవా యితర దుష్ట
యద్ది యిందాగల ముల్లకవాద బాబతి యొకటి ఘోబుదారి యొకటి ప్రియాద మాదీ-
నావు యీ ఘోర ఘోరిన మేలంద యీనకి కంపి అగువ దేబదాని కంపి యవరిగి తో-
రు త్తచే. -

౧. నీ కలము సులభ మాదీనాగారిరుత్తచే మత్తు బహునదార మాబిస్త్రీపనద-
మర తపోమ మాదువ అధికార బిచ్చేద మాబిస్త్రీపనిగి మాత్ర కూర్చున్నట్తచే. -

అ- కురిశిష్ట దీనిగి సనదు సోదతత్వ బాబతి బరదిరువ నమూనీ యొకటి మ-
సూది యొకటి ఘోర ఘోర మాదిరుచే ఘోర ఘోర మాదిరుత్తచే. మత్తు బిచ్చియిందాగి-
పిం మేపి నొకటి సేక్రీబారి సాచీల రవసు సరభారన యిత్తుచే నేందు సోదతత్వద-
నదనూ బిచ్చేద మాబిస్త్రీపన సోద బిచ్చిందాగి అదనొకటి ఘోర ఘోర మాదిరు త్తచే. -

సదరతూ ప్రకార ఘోర ఘోర మాదిరు మాసూది యిత్తుచే నామ దాదతత్వద్వారా-
దాని కంపి యిందా అంతా గుడ్డిగా వడి. యీ మాసూది యొకటి యిరువ ముల్లక రరావుయ-
క్త వాదద్వారా యిరువతి అనూభవద మేలంద నిష్ట వానిరుత్తచే మత్తు ముంబయి య-
లాటి విషయదల్ల ఆ రరావు గళు బరుళ్ళ భాదానిరుచే సాబిలా తానిరుత్తచే. -

తారీముగినిమాడిది.
కంబర సనగినియెసవి.

(సేది) విలయము యదవదన ప్రయర.
" విలయము ఆర మాన్వ ఫిల్ల.
" బిచ్చిబాల్ల దేవిద రాబుప నన.

బహున దారరిగి అవరవర బహునుగళ రద్ది నొకటి పోలెన కేలన.
వనూ స్థాధీన మాదువ బాబతి మత్తు అవరిగి యరదని ప్రతి సబాదిసనీపి
మాబిస్త్రీపన అధికార వనూ కూడువ బాబతి అక్షి న మసూది.

పుట్టెన.

పోలెన దాగూ యన సాఖన కేలన గళగి అయోదారకాను
వజనదార బనరు, యింతా పర మద్దుత పరకొర తత్వదే తువెనంద
బహును దారరిగి అవరవర బహునుగళ సరదద్దు గళ పోలెన అ-
థవా యితర అను కూలవాద సరదద్దు గళ పోలెన పోలెన
కేలన వనూ స్థాధీన మాదువదు యీనకి ప్రసంగదల్ల యుక్తవానియ-
రువద్దరింద నిష్టేన సువ దేనందగి. -

యుక్తవాని తోలెదాగి బ-
హునుదారరిగి పోలెన కేలన
వనూ స్థాధీన మాదువబిగ్గి.

కలము ౧. యిల్ల సదరతూ ప్రకార యోబిసి మాదతత్వద్దు
యుక్త వానిరువదీం అల్ల యీ అక్షి న రరావు గళ అన్వయ బహును-
దారరిగి అవరవర బహునుగళ సరదద్దు గళ పోలెన అథవా యి-
తర అను కూలవాద సరదద్దు గళ పోలెన పోలెన కేలన వనూ

స్థాధీన మాదలక్ష్మ మత్తు అ దద్దెనొళ్ళగే అవరిగి దిప్తిక్ష్మ పోలాలెని-
న మేలే మాజిస్త్రి పన అధికార కూడ సలక్ష్మ గవరవర యనకొనన-
లవరు ముఖత్రాసరి ద్దాది.-

కలము ౨. రకము ౧ నీదు- బందిన కలమన ప్రకార బుమి-
ను దారనిగి పోలాలెన కలస స్థాధీన మాదువాగ్నే అవక రుకుమ-
తిన స్థల సీమే, థాంగూ అవనంద అన బిళాకాదంధా కేలస గళ్ళు, య-
పు గళ్ళ ను బురిదు, గున్దెద యాకన మూది శిక్కి మాదువ బూబతియల్ల
౨ నీ వగ రద సబాదిర నేపి మా జిస్త్రి పన అధికారద మత్తు, యె-
దు దివస గళ్ళిగి మిారచి యిద్ద వాయుదే వరిగే షక్త క్షేదిన బదలాని
అష్ట దివస గళ్ళ వరిగి గ్రామద యా వది యొళ్ళ గాదరూ, అథవా
యితర యోగ్య వాదంధా స్థుదల్యాదరూ, అపకావి సొళ్ళగి య-
దువ విషయద అధికారద సనదు ఇ బుమిను దారనిగి కూడ అక్కుద్దు-

రకము ౩ నీదు. అ పురవళి యొళ్ళగిన నమూనే ప్రకార సనదు
యితర అక్కుద్దు. పరంతు అదు బుమిను దార యిరు వంధా బిట్టి దొళ్ళగిన
భూషే యల్లదు సరకార దవర మంబూరియకు, ముంబిళాచాని పద-
కొందు బిట్టిద మాజిస్త్రి పన అదనూ గవరవర యనకొననలవర. పే-
సరినింద కూడ అక్కుద్దు.-

రకము ౪ నీదు.- బిట్టిద మాజిస్త్రి పన బుమిను దారనిగి సనదు
కళ్ళుదిసి కూడువాగ్నే అవనిగి యా అక్కిక భాషాంతరవకు కళ్ళుదిసి
కూడ అక్కుద్దు అదీ కాలదల్ల అవను తన పోలాలెన అధికారవనూ
నదిసువదర దేసే యింద అవనిగి సరరరూ కాయుదేద యావ భాగపు-
మందట్టానిర అక్కుద్దు అవపు పోలె భాగద భాషాంతరవకు సరక-
ళుదిసి కూడ అక్కుద్దు.-

కలము ౩.- బుమిను దారను, తన బాకరర ప్పేరి థాంగూ
తన బాబిల దార బునర ప్పేరి తనగి యోగ్యవాని తోలురు వంధవ-
రన్నూ, థాంగూ తన పోలాలెన రుకుమతు నదియువంధా గ్రామగళ్ళ
నాకరరన్నూ సన పోలాలెన కేలసద మేలే నీమిస బరుదాద్దల్లదే బు-
రూరాద ప్రసంగ గళ్ళల్ల అందరి, గున్దె గారరిగి నిదియువ కేలస క్కా-
గల, అథవా లుటారు బునరింద అథవా కత్తు గళ్ళంద దీతద బాచా-
వ మాదువదర దేసే యిందాకల, తన బాబిలె యొళ్ళగిన తాలూకదొ-
ళ్ళగి యిరు వంధా వర మద్దతు బిళువ విషయదల్ల సన అధికారవ-
నూళ్ళవ నాగిర అక్కుద్దు సరరరూ ప్రకార బిళుదల్లిదొలెనాగువంధా
మద్దతు అథవా బాకరి యావ మనుష్యనాదరూ వాబులి కారనాద-
కొతున మాదదిద్దరి, అ బాబులు థాంగూ అథా మనుష్యనింద మ-
ద్దతు అగబిళాగిరు వంటి ప్రసంగ విత్తెంబ బాబులు బందనీ వగరద
సబాదిర నేపి మాజిస్త్రి పన అధికారద కింత కమ్మి అధికార వనూళ్ళ
దవనాని యిరు వంధా మాజిస్త్రి పన సుమక్ష్మ సాబిల తాదరి, అథా స-
గతియల్ల అథా మనుష్యనిగి శంకూ పాయ వరిగి దంద మూడ అక్కుద్దు.
అథవా మోందు తింగళ్ళిగి మిారద వాయుదే వరిగి షక్త క్షేదిన శిక్కియ-
నూ అథవా యా యరదు శిక్కి గళ్ళనూ నీమిస అక్కుద్దు.

సరకరూ ప్రకార పోలాలెన
స్థాధీన పదిసి కూడంధా బు-
మిను దారనిగి అవక కలకర
బాబులు సనదు కూడువబగ్గే

కొద్ద అధికారద బిట్టి సరకా
రకవకు సనదు కూడ అక్కుద్దు
లవనగ్గే.
యితర కలమ గళ్ళంకు బి-
ట్టిద మాజిస్త్రి పన కూడంబడు
దెంబబగ్గే.-

అ తన బుమిను దారనిగి
కాయుదేద నకలు గళ్ళనూక-
ళుదిసి బిళు.

బుమిను దారను తన బాక-
రనూ పోలాలెన కేలసద మే-
లే నీమిస బరుదేంబబగ్గే.

సనక బునర మద్దతు బిళు-
వ విషయదల్ల అధికారవనూ-
ళ్ళవ నాగిర అక్కుద్దు బుగ్గే

రుకుము మనక విత్తెంబ
అగ అక్కు శిక్కి.

బ్రహ్మచర్యమును తనవలె
అనుసరించుచున్నాడని
యనుచు మాదబడుచున్నాడు.

యేనకే ప్రసంగదత్త మాజ్ఞ
ప్రేమనలనుమతి యందనే
వినుబడుచున్నాడు.

బ్రహ్మచర్యమును
గ్రహించుచున్నాడని
యనుచు మాదబడుచున్నాడు.

గ్రామమహాలక్ష్మణుని
యనుచు మాదబడుచున్నాడు.

బ్రహ్మచర్యమును
గ్రహించుచున్నాడు.

శ్రీమద్భక్తము ౪. బ్రహ్మచర్యమును మహాలక్ష్మణుని
సమీపముననున్నాడని యనుచు మాదబడుచున్నాడు.

శ్రీమద్భక్తము ౫. తనను
బ్రహ్మచర్యమును గ్రహించుచున్నాడు.

శ్రీమద్భక్తము ౬. బ్రహ్మచర్యమును
గ్రహించుచున్నాడు.

శ్రీమద్భక్తము ౭. రచయిత
గ్రహించుచున్నాడు.

భూమి నుండి మాదువంశ
వరిగి మాబ్బిస్త్రీపనకడి
కళురుసి కేదారకర్మ-
బలగి.

కేదారకర్మ సదరతూ మాబ్బిస్త్రీపనకడి ముఖత్రాకరిద్దానే.

కలముం. రకముం నేదు, యావ ప్రకారం నుండిగళ విషయ-
దల్ల యనసాఫ మాదలక్తి బుమిన దారనిగి అధికార విల్లమో అంథా
గుడ్డిగళ నుం మాదిదంతి అహింస పుష్ట మనుష్యననుం బుమినదా-
రన తుకుమిన సరదల్లి నోళ్ళగి దిదియల్లిదోదాదరే, బుమినదా-
రను అంథా అహింస పుష్ట మనుష్యన దాంగూ ఆనన సమక్త దాజి-
రాగిరువంథా సాక్షి దారద బుబాని యనుం లేగదుకేండు అంథా
అహింస పుష్ట మనుష్యనగా దాంగూ సాక్షి దారరినూ దాంగూ
అ బాబతు ముకర్తమేద కాగద పుత్రగళనుం అ స్త్రీగళదల్లి తుకు-
మతు వుళ్ళుథా సమీప దల్లిరువ మాబ్బిస్త్రీపనకడి కళురుసి కే-
దారకర్మ.

అక త్రాని నోళ్ళగి.

రకముం నేదు-మాబ్బిస్త్రీపనకడి కళురుసి కేదువదరడి-
నే యింద దిదియల్లిదోదాదంథా శ్రీదియనుం బుకళ బురూరాగి
యిద్దమోతుం అక త్రానినకింత బూన్తి వేల్చేదవరిగి బుమినదా-
రను అపకాయసి యిద బారదుంథా బురూరి యా ఆ వేల్చే
దల్ల అప్రకార అపకాయసి యిదోదాదరే విలంబద కారణ
దాంగూ ఆ పునెలు బరదు అ స్త్రీగళదల్లి తుకుమతు వుళ్ళుథాన-
మీప దల్లిరువ మాబ్బిస్త్రీపనకడి త్రాత్రాల కళురుసి కేదార-
కర్మ.

అథవా యన్మ వేల్చేద
త్రిదల్ల అదరకారణవన్న
బరదుకళురుసి ఆకర్మ.

బురూరకందల్లి బుమి-
నదారన మీలెన అధి-
కార వనుం త్రిగియతక్తి
రకారవను ముఖత్రాకరి-
ద్దానే.

కలముం. మీలెన కమిషనరన కదింద రిమీలెనబంద-
బళక బుమినదారన మీలెన అధికారవనుం త్రిగియ తక్తి. గ-
వరనర యనకాన సలనవరు ముఖత్రాకరిద్దారే. మత్తు బుమిన-
దారనకదింద అవన మీలెన అధికారవనుం త్రిగదు కేండ్లవపి-
షయదల్లి సరకారదింద తుకుము బంద బళక మాబ్బిస్త్రీపననుం-
బంధ యిరువంథా త్రాలూకి నోళ్ళగి సదరతూ ప్రకార బూదిర-
నామే యనుం ప్రసిద్ధ పదిస బీరు. మత్తు బుమినదారన మీ-
లెన ముఖత్రాకరి అవనిగి ఆ త్రాలూకి నోళ్ళగి యిరువ-
థా అధికార సదరతూ ప్రకారం బూదిరనామేద త్రారిలు మో-
దలుగేండు బందాగి త్రాన ఆకర్మ.

బుమినదారనమీలెన
ఫియానదయ త్రాకరియ-
నుం యావ మాదతక్తి
బలగి.

కలముం. బుద్ధి మాబ్బిస్త్రీపన మాత్ర బుమినదారన
మీలెన ఫియానగళ త్రాకరి యనుం మాదతక్తి.

పురవనీ అ.

యా అక్కినోళ్ళగిన దరావు గళ అన్య బుమినదార-
నిగి మీలెన అధికార కేదువ బాబతు సనది-
న నమూనే.

బందిగాన అలనపాబ ముద్దతాబ దబరత ఆనర-
బల నవరన సాదేల బాదద్దార దరయిల లా న-
కాననల యవరు యిల్లి బుమినదారన కే సరుఅథవా

కేతాబు బరియ తక్కుయ్యి యితన ప్రమాణిక తన, తాంఘాశీ-
 లన మాదతక్కు విషయదల్ల యిరువ అస్తి తాంఘా శరణే తన
 యిపు గళ్ళమేనే భరవనే యిప్పు బిచ్చి దోశగన, యిల్ల తాబూ-
 శిద గొనరు నమూద మాదతక్కుయ్యి పోలెన కులూఫ్ అక్కిసా-
 లగిన రరావు గళ్ళ అన్య మహార నిష్టి యితన స్పాద్రి నక్కి పోదో-
 ణాగిరుత్తదే. మత్తు యరదనే ప్రతి కబాదిక నేటి మాజిస్తేపన
 అధికార అవనిగి పోష్టిరుత్తదే. పరంతు గున్టీసా బిత్తాద పోదలు
 పోందు. తింగళూగగాని ఫియాకద అదల్ల మాత్ర అతనూజు
 ధికారవన్న నదిస తక్కుయ్యి తన్న పోలెన రద్దీసాళగిన బిరీ-
 యిరీ గ్రామ దోశగన గ్రామ పోలెన కామ దారరు తమ్మకీ-
 లనవన్న నేట్టిగి నదిసుత్తాకూ అథవా యిల్లమో యింబువ
 విషయదల్ల చ్చాకలిత దోలెనమా, తన్న తాబీరీ యోగిన పో-
 లెన అమలదారర తాంఘా చాకర సదాయ దింద బనరన్
 న్నతే యన్న కాపాదోలెనమా, గున్టీగారరిగి రుదియోలెనమా, బి-
 చ్చిద మాజిస్తేపన రుకుమన్న బబూ యిసోలెనమా, తన్న రుకు-
 మతిన సరదుద్దీ సోగగాన అథవా అదర సమీప దల్లగల లు-
 బారు అథవా యితర గున్టీగారరు బందల్ల అ బాబతు తాంఘా
 దకూడి ముంతాదవుగళ్ళ బాబతు బాతమి యన్న తన్న రు-
 కుమతిన సరదుద్దీ సమీప దల్లరువ మాజిస్తేపనిగి తాంఘా పో-
 లెన అమలదారరిగి పోదోలెనమా, మత్తు అంథా మాజిస్తేప-
 నిగి తాంఘా పోలెన అమలదారరిగి తమ్మకీలన వన్నన-
 దిసువదర మద్దిశ్రవాగి అవరిగి యావ సంగతి గళ్ళన్నా కురితు
 మారితే మాదికూళ్ళ తక్కుయ్యిరుత్తదో అ బిగ్గి బాతమికూ-
 డోలెనమా, మత్తు నదరతూ అక్కిసోళగిన యావత్తు రరావు
 గళ్ళ అన్య తాంఘా బిచ్చిద మాజిస్తేపను, యితర కా నూన
 తాంఘా రుకుమన ప్రకార నదియువ విషయదల్ల విశేషవాగి
 వ్వుమా నయిసత్తాసో అ ప్రకార తన్న తాబీరీ యోగిన య-
 వత్తు పోలెన అమలదారర కదింద పరివాప మాదిసోలె-
 న్నమా, యిపుగళ్ళ యావత్తు మహార నిష్టి — యితన కిలన గళాగి-
 రుత్తదే.

(సది) అ. బ. సాహిబ బారుద్దూ
 బిచ్చిద మాజిస్తేప.

బిచ్చిద మాజిస్తేపన కబీరి.

తాబీరి మూడి సన ౧౮౬౨

(True Translation)

VENAYEK WASSODEW,

Oriental Translator to Government.